

Brusel 28. února 2022
(OR. fr)

6464/22

LIMITE

ENV 148
CLIMA 75
FORETS 10
AGRI 64
RELEX 215

Interinstitucionální spis:
2021/0366(COD)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie určitých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 – politická rozprava

1. S cílem poskytnout vodítka pro rozpravu o výše uvedeném legislativním návrhu, která se uskuteční na nadcházejícím zasedání Rady pro životní prostředí konajícím se dne 17. března 2022, vypracovalo předsednictví podkladový dokument a dvě otázky, jež jsou uvedeny v příloze této poznámky.
2. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby vzal podkladový dokument i otázky vypracované předsednictvím na vědomí a postoupil je Radě pro účely výše uvedené rozpravy.

**Návrh nařízení o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie určitých komodit a produktů
spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů**

– Poznámka předsednictví –

Ochrana lesů je pro naše společnosti a budoucí generace zásadním úkolem. Lesy hrají hlavní úlohu v rámci boje proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti. Přispívají rovněž k zásobování materiály, regulují některé přírodní procesy a jsou zdrojem živobytí celé řady nejchudších komunit světa.

Naléhavá potřeba jednat v zájmu splnění ambiciózního a společného cíle

Lesy zaujímají čím dál významnější místo v diskusích na evropských a mezinárodních fórech. Úloha lesů, jakož i úloha odvětví půdy při urychlování procesu zmírňování změny klimatu byla všeobecně uznána na 26. zasedání konference smluvních stran (COP26) Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) v listopadu 2021. 141 vedoucích představitelů států odpovídajících za více než 90 % světových lesů se při této příležitosti prostřednictvím „**deklarace světových lídrů o lesích a využívání půdy**“ zavázalo, že budou společně pracovat na zastavení a zvrácení ubývání lesů a degradace půdy do roku 2030, přičemž se shodli na tom, že je třeba sjednotit síly ve prospěch udržitelné transformace v oblasti využívání půdy, což je hlavní cíl umožňující splnění cílů Pařížské dohody.

Již o několik dnů později, dne 17. listopadu 2021, předložila Komise návrh nařízení o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie určitých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů. Tento návrh, oznámený ve sdělení Komise z roku 2019 nazvaném **„Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“**, je součástí komplexní strategie Evropské unie, kterou sdílejí členské státy a která byla potvrzena v **Zelené dohodě pro Evropu**, jakož i ve **Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030** a ve strategii **„Od zemědělce ke spotřebiteli“**. Cílem nařízení je reagovat na velkou společenskou poptávku, kterou potvrdila nebývale vysoká míra účasti na online konzultaci uspořádané Komisí a která souvisí zejména s obavami ohledně vývoje v oblasti lesů na celosvětové úrovni (v letech 1990 až 2020 přišel svět o 420 milionů hektarů lesů, což je plocha větší než rozloha Evropské unie).

Evropská unie nese v souvislosti s těmito celosvětovými jevy zvláštní odpovědnost. Spotřebovává velké množství surovin a polotovarů z vnitrostátních i mezinárodních zdrojů. Související obchodní transakce a činnosti v rámci dodavatelského řetězce mají řadu nepříznivých dopadů na životní prostředí, jako je zejména odlesňování a znehodnocování lesů. Již ze studie Komise z roku 2013 vyplývá, že evropské země jsou z více než jedné třetiny odpovědné za odlesnění v důsledku mezinárodního obchodu se zemědělskými produkty¹.

Návrh postavený na klíčovém systému náležité péče

Návrh nařízení má zajistit, aby při produkci kávy, kakaa, palmového oleje, sóji, hovězího masa a dřeva, jakož i při výrobě produktů z nich odvozených, jako je kůže, čokoláda nebo nábytek, dovážených do Evropské unie a uváděných na její trh nebo z Evropské unie vyvážených, nedocházelo k odlesňování nebo znehodnocování lesů. Jeho cílem tedy je zohledňovat dopad zemědělské produkce na odlesňování a rovněž znehodnocování lesů.

¹ Evropská komise, 2013. Dopad spotřeby EU na odlesňování: komplexní analýza dopadu spotřeby EU na odlesňování. Studie financovaná Evropskou komisí (GR ENV) a vypracovaná organizacemi VITO, IIASA, HIVA a IUCN NL, <https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

Aby mohlo být tohoto cíle dosaženo, je nařízení založeno na **systému náležité péče**, jehož cílem je **zajistit transparentnost a sledovatelnost** v rámci **hodnotového řetězce** pro všechny hospodářské subjekty a obchodníky ve společném a harmonizovaném rámci. Tento systém náležité péče se opírá o přístup zaměřený do budoucna, který vychází z posouzení rizik. Hospodářské subjekty, které poprvé dovážejí nebo vyvážejí produkty uvedené v příloze I nařízení do EU, a obchodníci, kteří nejsou malými a středními podniky, tak mají povinnost před uvedením produktů na trh vykonávat postup náležité péče a doložit jej požadovaným prohlášením.

Tento postup zahrnuje požadavek sledovatelnosti prostřednictvím shromažďování informací, které umožňují lokalizaci zdroje produkce produktu, jeho cesty v rámci celého zpracovatelského a dodavatelského řetězce, spolu s analýzou rizik a případně provedení opatření ke zmírnění zjištěných rizik. Ustanovení nařízení tak umožní zajistit, aby produkty nezpůsobovaly odlesňování, ať už **zákonné, nebo nezákonné**. Účinnost těchto ustanovení musí být zajištěna prostřednictvím systému kontrol a sankcí, který zavedou příslušné orgány.

Jasný a sdílený rámec pro účinné prosazování

Účinné a harmonizované provádění textu vyžaduje **jednotnou interpretaci jeho ustanovení**.

Z tohoto důvodu se zavádějí společné definice klíčových pojmů, které umožní operativní provádění opatření navržených Komisí.

Pokud jde o koncepci znehodnocování lesů, nebylo dosud dosaženo mezinárodního konsensu. Existuje souběžně několik definic, které se používají na vnitrostátní úrovni. V rámci *Ad hoc* pracovní skupiny² pro riziko odlesňování a znehodnocování lesů spojeného s produkty uváděnými na trh EU a vyváženými z EU vznesly delegace k této koncepci, jakož i k související definici udržitelných těžebních postupů řadu připomínek.

Některé delegace rovněž poukázaly na skutečnost, že také definice odlesňování je potenciálně příliš omezená, neboť se vztahuje pouze na přeměnu lesů pro zemědělské účely, přičemž do definice by mohla být zahrnuta rovněž přeměna lesů pro nezemědělské účely.

Na neformálním zasedání Rady ministrů životního prostředí, které se konalo v Amiens dne 20. ledna, i na zasedání Rady ministrů pro zemědělství a rybolov, které se konalo dne 21. února, bylo zdůrazněno, že všechny členské státy podporují cíle znění tohoto návrhu. Členské státy při této příležitosti rovněž vyjádřily obzřetnost, pokud jde o funkčnost znění, administrativní zátěž pro hospodářské subjekty a příslušné orgány a rozsah souvisejících kontrol, otázku rozsahu komodit a ekosystémů, které je třeba zohlednit, jakož i o definice pojmů (včetně definice znehodnocování lesů). Ministři se nakonec rovněž podělili o své zkušenosti v jednotlivých členských státech, pokud jde o politiku životního prostředí a uplatňování nařízení EU o dřevu.

² Ad hoc pracovní skupina pro riziko odlesňování a znehodnocování lesů spojeného s produkty uváděnými na trh EU

Znění je nyní předmětem technických diskusí v rámci *ad hoc* pracovní skupiny složené z odborníků z různých příslušných oblastí. Jednání uspořádaná předsednictvím umožnila první přezkum znění a vyjádření členských států ke všem článkům. Z těchto jednání technické povahy vyplynula řada důležitých otázek: definice, slučitelnost s pravidly WTO, spolupráce se třetími zeměmi, proporcionalita navrhovaných ustanovení a administrativní zátěž spojená s prováděním návrhu nařízení.

V zájmu dosažení pokroku v jednáních se ministři vyzývají, aby se zaměřili na následující otázky:

1. *Účinné a vymahatelné provádění systému náležité péče má zásadní význam pro dosažení nezbytné sledovatelnosti, která zajistí, aby se dané produkty nepodílely na odlesňování a znehodnocování lesů. Jaké jsou vaše návrhy na zajištění účinného a účelného systému náležité péče?*
2. *Operativní provádění nařízení bude bezesporu založeno na společném uplatňování klíčových definic v něm obsažených. Ačkoli pro některé koncepce definice existují, jejich používání na evropské a mezinárodní úrovni není harmonizováno. Jaké jsou Vaše návrhy, abychom v zájmu snadnějšího provádění nařízení a na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků dospěli ke společné definici pojmů, jako je odlesňování, znehodnocování lesů a související definice udržitelné těžby?*

Příspěvek: 3 minuty na členský stát